

Umeščanje področij trajnostnega razvoja v predšolski in šolski kurikulum z namenom opolnomočenja otrok, učencev in dijakov za družbo prihodnosti

Vključevanje koncepta trajnostnega razvoja v izvedbeni kurikulum vrtca

(delavnica za vrtce)

Nives Zore in Edita Bah Berglez

Zavod RS za šolstvo, 24. 8. 2022

8. konferenca ravnateljic in ravnateljev
vzgojno-izobraževalnih zavodov v Republiki Sloveniji

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

Naložbo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada

Namen delavnice

Izpostaviti celostni pristop uvajanja koncepta trajnostnega razvoja v izvedbeni kurikulum vrtca in učinkovito načrtovanje in izvajanje aktivnosti v trajnostno naravnem vrtcu.

8. konferenca ravnateljic in ravnateljev
vzgojno-izobraževalnih zavodov v Republiki Sloveniji

Zavod
Republike
Slovenije
za šolstvo

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

Naložbo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada

Vzgoja in izobraževanja za trajnostno prihodnost – strokovne podlage

Človekove pravice – solidarnost in medsebojna odvisnost, soudeležba v postopkih odločanja

Vrednote – odgovornost do narave, soljudi, prihodnjih generacij; varčnost, skromnost, obzirnost, solidarnost, spoštovanje do življenja

Spremembe v mišljenju – spodbujanje k sistematičnemu, h kritičnemu in ustvarjalnemu mišljenju

Celostni pristop - povezovanje okoljskih, gospodarskih in socialnih vprašanj

Partnerstvo - ravnovesje med različnimi interesi na lokalnem, regionalnem in mednarodnem nivoju

Ozaveščanje - prenos znanj in informacij

Skrb za prihodnje generacije

OZN

2005 – 2014 desetletje izobraževanja za trajnostni razvoj

UNESCO

- Strategija vzgoje in izobraževanja za trajnostni razvoj UNECE
- Smernice vzgoje in izobraževanja za trajnostni razvoj od predšolske vzgoje do douniverzitetnega izobraževanja (2007)

- Strategija razvoja Evropske unije (EU)
- Agenda za trajnostni razvoj do leta 2030 (2015)

Uresničevanje trajnostnega razvoja: učenje, človeški viri, razvoj učeče se družbe.

8. konferenca ravnateljic in ravnateljev
vzgojno-izobraževalnih zavodov v Republiki Sloveniji

Zavod
Republike
Slovenije
za šolstvo

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD

Naložbo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada

8. konferenca ravnateljic in ravnateljev
vzgojno-izobraževalnih zavodov v Republiki Sloveniji

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

Naložbo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada

4 KAKOVOSTNO IZOBRAŽEVANJE

PODCILJ

4•7

VZGOJA IN
IZOBRAŽEVANJE ZA
TRAJNOSTNI RAZVOJ
TER GLOBALNO
DRŽAVLJANSTVO

Do leta 2030 poskrbeti, da bodo vsi učeči se pridobili znanje in spretnosti, potrebne za spodbujanje trajnostnega razvoja, tudi z izobraževanjem o trajnostnem razvoju in trajnostnem načinu življenja, človekovih pravicah, enakosti spolov, spodbujanju kulture miru in nenasilja, državljanstvu sveta ter spoštovanju kulturne raznolikosti in prispevka kulture k trajnostnemu razvoju.

Vrtec in njegovo delovanje v smeri trajnostnega razvoja

Vrtec:

Vpetost v resnične življenjske okoliščine

- se zaveda skupne globalne odgovornosti za sedanje razmere in za prihodnost - pospeši izvajanje Agende 2030;
- odgovorno in kritično razmišlja o vrednotah trajnostnega razvoja;
- nudi prostor za medesebojno učenje (prispevki o uspehih, izzivih, pridobljenih spoznanjih).

8. konferenca ravnateljic in ravnateljev
vzgojno-izobraževalnih zavodov v Republiki Sloveniji

Zavod
Republike
Slovenije
za šolstvo

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD
SOCIALNI SKLAD

Naložbo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada

Od okoljske vzgoje do razvoja sodobnega koncepta VITR

- OKOLJSKA VZGOJA/vzgoja za varstvo okolja je le ena od sestavin vzgoje za trajnostni razvoj.
- Vzgoja in izobraževanje za trajnostni razvoj - **VITR**: poudarek je na obravnavi odnosov med človekom, naravo, družbo in ekonomijo. Poudarja se časovna in etična perspektiva, močnejše se povezujejo naravoslovni in humanistični vidiki, ki se nanašajo na probleme okolja. (Marentič Požarnik, 2006 v Lepičnik Vodopivec, 2013)

Okoljske akcije ➡ sistemska obravnava VITR!

8. konferenca ravnateljic in ravnateljev
vzgojno-izobraževalnih zavodov v Republiki Sloveniji

Zavod
Republike
Slovenije
za šolstvo

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD

Naložbo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada

Trajnostni razvoj v predšolskem kurikulumu

Vzgoja za trajnostni razvoj pridobiva vedno bolj pomembno mesto tudi v predšolskih kurikulumih.

Področje trajnostnega razvoja v *Kurikulu za vrtce (1999)* ni posebej opredeljeno, je pa posredno zajeto pod drugimi poudarki, npr.

- spoštovanje,
- sodelovanje,
- solidarnost,
- dobro počutje,
- spodbujanje socialno čustvenega razvoja in razvijanje mehkih veščin,
- skrb za okolje, ipd.

Umeščenost trajnostnega razvoja

Danska, Francija, Češka, Avstralija, Irska - področje trajnostnega razvoja ni posebej opredeljeno (posredno zajeto pod drugimi poudarki: spoštovanje, sodelovanje, solidarnost, dobro počutje,..)

Kot posebno področje je trajnostni razvoj opredeljen v norveškem, islandskem, novo zelandskem in švedskem kurikulu.

Kako vpeljati vzgojo in izobraževanje za trajnostni razvoj v vrtčevski prostor?

Vključevanje koncepta trajnostega razvoja kot del kurikula - spodbujati celostni pristop k učenju, otroku omogoči povezavo temeljnih vsebin (konceptov) z resničnimi problemi.

Da lahko otroke usmerjamo in opolnomočimo, moramo biti tudi sami opolnomočeni z znanjem, spretnostmi, vrednotami in vedenjem.

Trajnostnega razvoja se ne moremo učiti, moramo ga živeti. Zato je pomemben tako kognitivni vidik učenja kot socialno-emocionalen in vedenjski.

Gre za spremembo na področju znanja, razmišljanja, vrednotenja in delovanja.

8. konferenca ravnateljic in ravnateljev
vzgojno-izobraževalnih zavodov v Republiki Sloveniji

Zavod
Republike
Slovenije
za šolstvo

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

Naložbo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada

Projekt Podnebni cilji in vsebine v vzgoji in izobraževanju

Prenova učnih načrtov in kurikula za vrtce

PREDNOSTNA PODROČJA DELOVANJA

Razvoj politik

Preoblikovanje učnih okolij

Krepitev kompetenc izobraževalcev

Opolnomočenje in mobilizacija mladih

Pospeševanje delovanja na lokalni ravni

Prenova kurikula za vrtce

V posodobljenem Kurikulu za vrtce se bo poudarilo **pomen spodbujanja trajnostnega razvoja, predvsem odgovornost do sebe, sočloveka, drugih živih bitij in okolja, v katerem živijo malčki in otroci.**

Ključnega pomena so **medpodročne dejavnosti**, ki prečijo kurikulum: zdravje in dobro počutje, gibanje, govor in jezik, zgodnja in medijska pismenost, socialno-čustvene veščine, etične vrednote, odnos do naravne in kulturne dediščine, medgeneracijsko sodelovanje, **trajnostni razvoj.**

8. konferenca ravnateljic in ravnateljev
vzgojno-izobraževalnih zavodov v Republiki Sloveniji

Zavod
Republike
Slovenije
za šolstvo

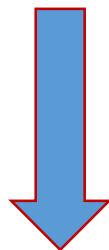

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

Naložbo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada

Vzgoja za izobraževanje za trajnostni razvoj

Izhajati je potrebno iz predpostavke, da si otrok oblikuje vrednote, kot so spoštovanje, solidarnost, zmernost, obzirnost in reševanje preprostih problemov, ki se pojavljajo v njegovem bližnjem okolju, **v neposredni interakciji z odraslimi in okoljem samim**, ob tem pa spoznava, da s **svojimi dejanji lahko vpliva na okolje in soljudi**.

8. konferenca ravnateljic in ravnateljev
vzgojno-izobraževalnih zavodov v Republiki Sloveniji

Zavod
Republike
Slovenije
za šolstvo

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

Naložbo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada

Vprašanja za delo v delavnici

- Kako **vizija vašega vrtca** usmerja uresničevanje ciljev vzgoje in izobraževanja za trajnostni razvoj (VITR)?
- S katerimi **dejavnostmi**, opredeljenimi v **letnem delovnem načrtu**, **uresničujete VITR** ter na primeru **ene izmed dejavnosti** pojasnite, kako so **povezani okoljski, družbeni in gospodarski vidiki** trajnostnega razvoja.
- S katerimi **izzivi se srečujete/katere izzive pričakujete pri umeščanju VITR v izvedbeni kurikulum vrtca** (v kontekstu petih prednostnih področij delovanja: preoblikovanje učnih okolij, krepitev kompetenc izobraževalcev, opolnomočenje in mobilizacija mladih, pospeševanje delovanja na lokalni ravni, razvoj politik)?

Potek delavnice

1. Individualni razmislek na zastavljena vprašanja
2. Razprava v skupini
3. Razprava ter zapis izzivov, s katerimi se srečujete (3. vprašanje)
4. Poročanje

8. konferenca ravnateljic in ravnateljev
vzgojno-izobraževalnih zavodov v Republiki Sloveniji

Zavod
Republike
Slovenije
za šolstvo

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

Naložbo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada